

Luontotyyppiselvitykset Ohtolankatu 17:n asemakaava-alueella vuonna 2026

Henna Saviharju

Luontotyyppiselvitykset Ohtolankatu 17:n asemakaava-alueella vuonna 2026

Henna Saviharju

Sisällys

Johdanto	2
Menetelmät	2
Tulokset.....	4
Johtopäätökset	8
Kirjallisuus	8

Kannen kuva: Lehtokuviolla on runsaasti lahopuuta (14.7.2026 Henna Saviharju).

Johdanto

Faunatica Oy teki kesällä 2026 Vantaan kaupungin toimeksiannosta luontotyyppiselvityksiä Vantaan Ohtolankatu 17:n asemakaava-alueella. Selvityksen tavoitteena oli inventoida kasvulliset alueet kuvioittain, arvioida niiden ekologinen tila ja laskea luonnonarvohehtaarien määrä sekä rakennetussa että luonnonmukaisessa ympäristössä.

Selvitysalueen pinta-ala on noin, 0,86 ha ja sen sijainti on esitetty kuvassa 1.

Menetelmät

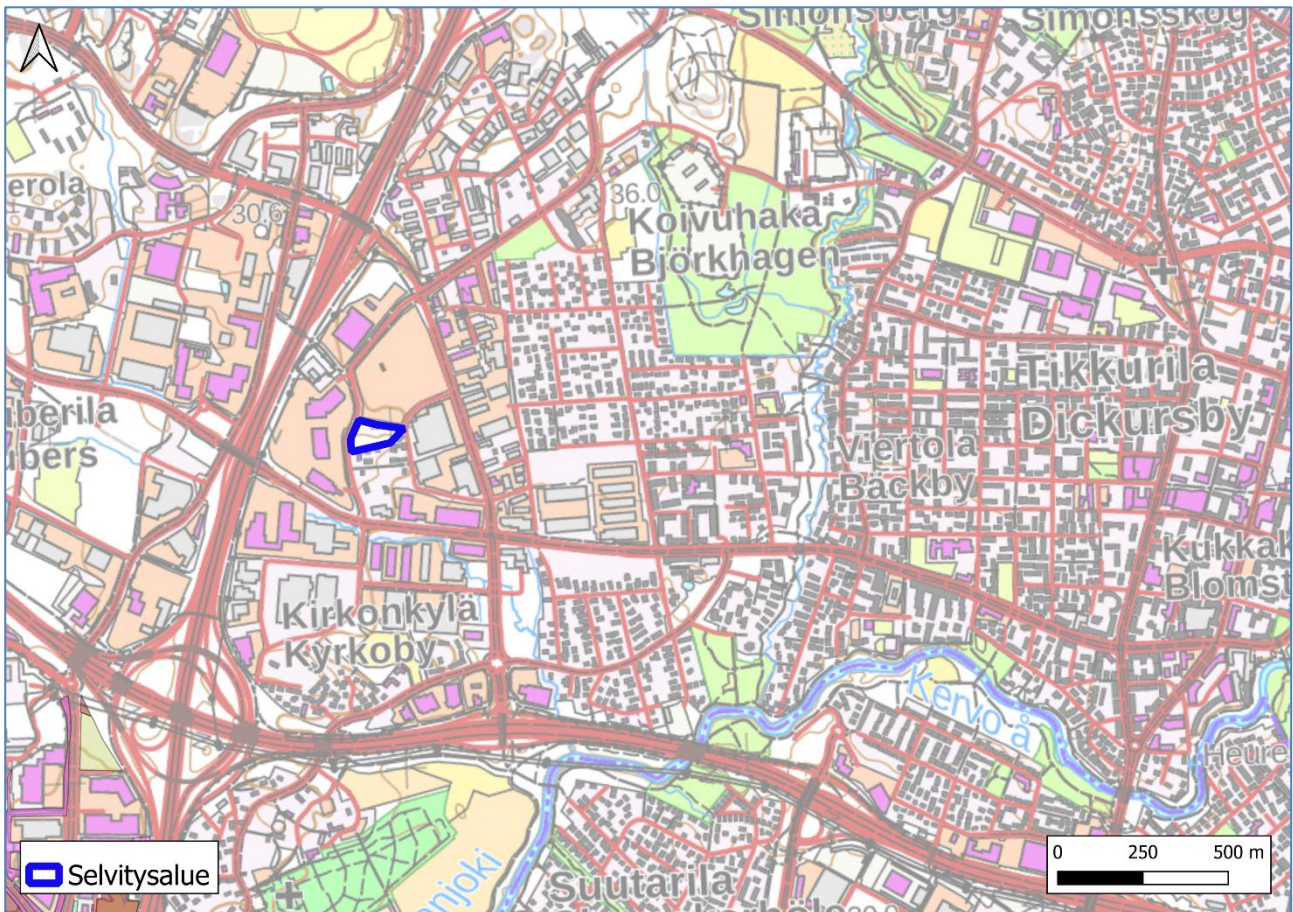
Inventoinnissa suunnittelualueen kasvulliset alueet luokiteltiin ARVO- ja BOOST-hankkeissa yhteiskehitettyjen määritelmien mukaisiin rakennetun ympäristön luontotyypeihin (RYTY). Lisäksi selvitysalueeseen kuuluvat luonnonmukaisten luontotyyppien alueet luokiteltiin uhanalaisten luontotyyppien määritelmien mukaisiin luontotyypeihin (LuTU) ja määriteltiin BOOST-hankkeen "Luontotyyppien ekologisen tilan luonnonhehtaarien määrittämisessä" ohjeistuksen mukaisesti.

Luontotyyppikohteet inventoitiin ja rajattiin luontotyyppikokonaisuuksina. Tarkkuustaso pidettiin riittävän yleispiirteisenä suhteessa aineiston käyttötarkoitukseen (työkalua käytetään maankäytön suunnittelussa). Inventoinnissa kirjattiin luontotyyppien määrittämisessä olennaiset tiedot ekologisen tilan arviointimittareiden mukaan. Päälystetyt tiepinnat sekä aidatut ja lukitut alueet, joille ei ollut pääsyä tai näkyvyyttä jätettiin kuvioimatta.

Kuvioiden ohjeellinen vähimmäiskoko on yleisesti 0,1 ha. Erityisesti rakennuksiin integroidun kasvillisuuden, rakennettujen kosteikkojen ja vesialtaiden sekä pihojen kuviokoko voi olla merkittävästi pienempi, eikä näille luontotyypeille ole ohjeellista vähimmäiskuviokokoa. Kohteiden ekologisen tilan laskemisessa on käytetty arviointitaulukoiden 2/2026 julkaistua versiota.

FM, biologi Henna Saviharju teki maastotyöt 14.7.2026. Selvitysalue kierrettiin jalan kattavasti läpi kasvillisuutta ja elinympäristöjä havainnoiden. Paikannuksessa käytettiin apuna Samsung Galaxy Tab Active Pro -tablettia ja QGIS-paikkatieto-ohjelmistoon perustuvaa QField-tiedonkeruusovellusta. Paikkatiedon tarkkuus on tavallisesti 3–8 m, peitteisessä maastossa epätarkempaa kuin avoimella paikalla.

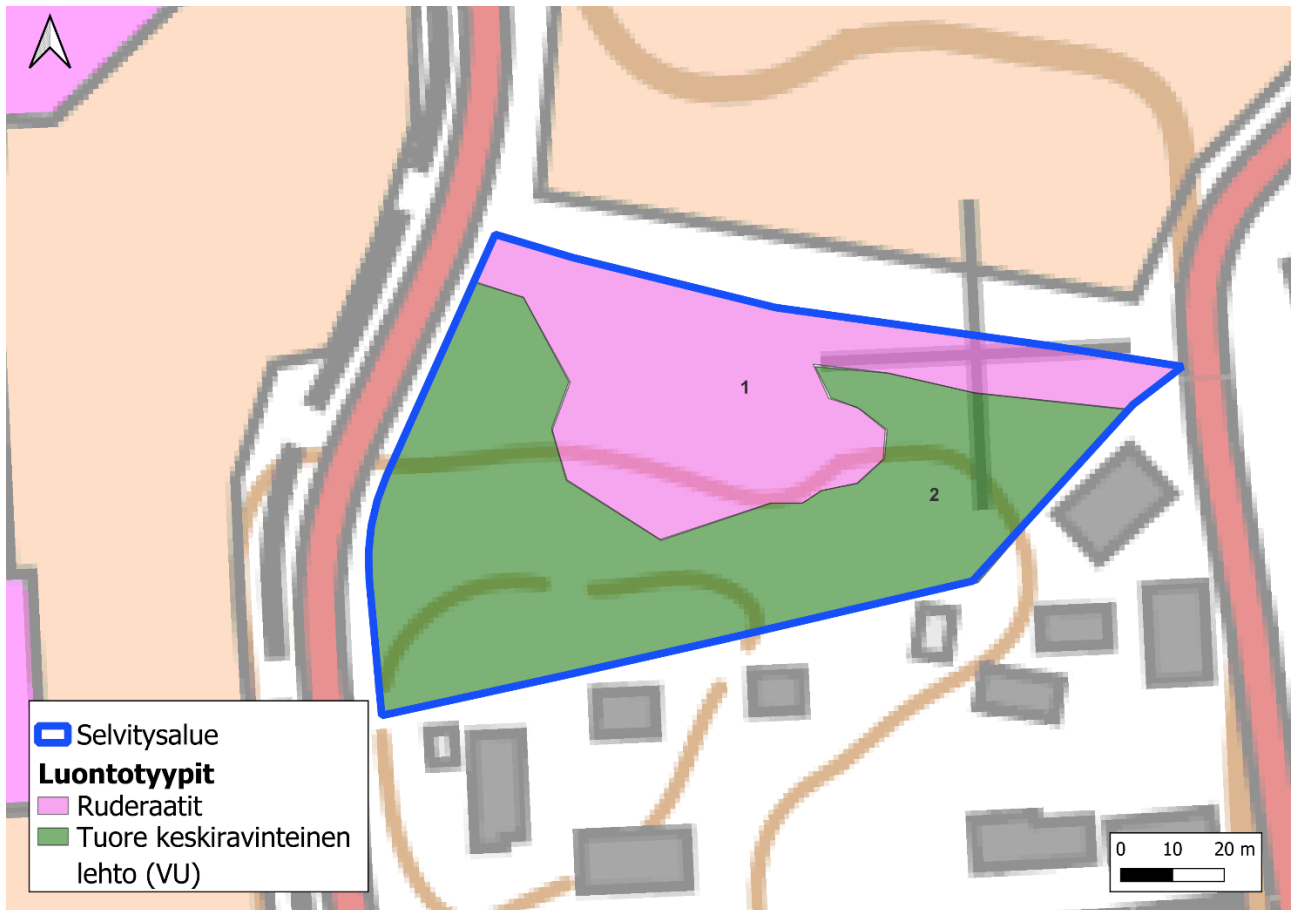
Paikkatiedon ja kartta-aineiston käsittely tehtiin QGIS Desktop 3.40.15-ohjelmistolla. Selvityksen lähtötietoihin kuuluivat Maanmittauslaitoksen kartta-aineistot.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti.

Tulokset

Selvitysalueelta tunnistettiin ja rajattiin yksi rakennetun ympäristön luontotyyppi sekä yksi luonnonmukainen luontotyyppi. Luontotyyppien rajaukset on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Ohtolankadun selvitysalueelle rajatut luontotyytit.

Ruderaatit

Selvitysalueen pohjoisrajalta on aiemmin kaadettu puusto ja sinne on rakennettu tiepohja. Keskiosassa sijaitsee entinen maa-ainesten ottopaikka sekä tasainen hiekkakenttä, joka toimii varastointialueena. Tiepohja ja varastointikenttä rajattiin ruderaattikuvioksi. Tiepohjalta kaadettu puusto oli kartoitushetkellä pinottuna kuviolle.

Tiepohjan kasvillisuuteen kuuluu kastikoita (*Calamagrostis* spp.), lauhoja (*Deschampsia* spp.) ja natoja (*Festuca* spp.) sekä hevонhierakkaa (*Rumex longifolius*), leskenlehteä (*Tussilago farfara*), voikukkaa (*Taraxacum officinale*-ryhmä), pietaryrttiä (*Tanacetum vulgare*), pujoja (*Artemisia vulgaris*), pelto-ohdaketta (*Cirsium arvense*), maitohorsmaa (*Chamaenerion angustifolium*), peltokanankaalia (*Barbarea vulgaris*), peltosauniota (*Tripleurospermum inodorum*), kyläkellukkaa (*Geum urbanum*), nokkosta (*Urtica dioica*) ja lehtovirmajuurta (*Valeriana sambucifolia*). Alueella kasvaa runsaasti myös haitallista vieraslajia, kanadankoiransilmää (*Erigeron canadensis*). Varastointikentän valtalajeja ovat pujo, vuohenputki (*Aegopodium podagraria*), vadelma (*Rubus idaeus*), nokkonen ja kyläkellukka. Kohteella esiintyy myös haitallista vieraslajia, valkokarhunköynnöstä (*Convolvulus sepium*).

Taulukko 1. Ruderaattien tilan arviointitaulukko.

ID	Kasvillisuus 1) monilajisuus, 2) luonnonvarainen suomalainen ja/tai eurooppalainen lajisto ja/tai vakiintunut kulttuurilajisto, 3) mesikasvit ja/tai eläinten ravintokasvit, 4) kasvillisuuden elinvoimaisuus 5) lajiston kukinta on jatkuvaa alkukesästä loppukesään	Rakennepiirteet 1) avoimuus (latvuspeittävyys alle 10 %) 2) sekä harvaa pensaikkaa että paljasta maata, 3) maastomuotojen vaihtelu, 4) maaperän vaihtelu	Maaperän pilaantuneisuus / alueen roskaantuneisuus	Ekologisen tilan arvo
1	0,4	0,5	1	0,633

Luonnonympäristön luontotyytit

Selvitysalueelle rajattiin yksi, jo aiemmissa selvityksissä tunnistettu tuore keskiravinteinen lehto, joka kuuluu vaarantuneisiin (VU) luontotyyppisiin. Puusto on valtaosin nuorta tai varttunutta koivua, raitaa ja vaahteraa (rinnankorkeusläpimitta 10–30 cm). Alueella kasvaa myös alikasvosta sekä muutamia suuria ylispuukoivuja ja -mäntyjä, joiden läpimitta on 50–80 cm. Sivupuulajeina esiintyy yksittäisiä kuusia ja pihlajia. Vaahteroita on ilmeisesti aikoinaan istutettu tienvarteen, jossa ne kasvavat rivissä. Puuston tilarakenne on muutoin luonnontilaisen kaltainen.

Kohde on runsaslahopuustoinen; alueella on lukuisia kookkaita maapuita, vanhoja lahoja monihaaraisia raitoja sekä koivupötkelöitä. Luontaisesti syntynyttä lahoppua yli 10 m³/ha. Pensaskerroksessa kasvaa vadelmaa (*Rubus idaeus*), herukoita (*Ribes* spp.), tuomea (*Prunus padus*) ja taikinamarjaa (*Ribes alpinum*). Kenttäkerroksessa esiintyy joitakin kulttuurinsuosijoita ja puutarhakarkulaisia (kuten kyläkellukka, koiranputki (*Anthriscus sylvestris*), vuohenputki (*Aegopodium podagraria*) ja varjolilja (*Lilium martagon*)), mutta aluskasvillisuutta vallitsevat selvästi lehtokasvit.

Runsaammat lajit ovat kielo (*Convallaria majalis*) ja valkovuokko (*Anemone nemorosa*). Lisäksi kohteella kasvavat muun muassa karhunputki (*Angelica sylvestris*), metsäalvejuuri (*Dryopteris carthusiana*), käenkaali (*Oxalis acetosella*), sormisara (*Carex digitata*), salokeltanot (*Hieracium* sect. *Hieracium*), ahomansikka (*Fragaria vesca*), nuokkuhelmikkä (*Melica nutans*), mustikka (*Vaccinium myrtillus*) ja lillukka (*Rubus saxatilis*).

Taulukko 2. Kohteiden ekologisen tilan arviointi. *= BOOST-hankkeen mukaisessa ekologisen tilan arvioinnissa käytetään erilaisia arviointitaulukoita eri luontotyyppiryhmille. Taulukoissa on vaihteleva määrä muuttujia tilan arviointiin.

Muuttuja*									
ID	Arviointitaulukko*	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	Ekologisen tilan arvo
2	Lehdot	0,7	0,7	0,7	0,5	0,8	0,5	0,5	0,636

Luonnonarvohehtaarit

Luontotyyppikuvioiden luonnonarvohehtaarimäärä laskettiin kertomalla kunkin kuvion tarkka pinta-ala sen painotetulla laatuindeksillä. Matemaattisten virheiden ja pyöristyskasvun välttämiseksi kaikki laskennan välivaiheet ja osamuuttujien keskiarvot pidettiin Excel-laskentatyökalussa täysin desimaalein suoraan pinta-alalla kertomiseen saakka. Valmiit lopputulokset on koottu taulukkoon 3, jossa kunkin kuvion saamat luonnonarvohehtaarit ilmoitetaan kohteiden luonteen ja pienten RYTY-rajauksien vuoksi suositellulla kolmen desimaalin tarkkuudella. Tämä tarkkuustaso varmistaa, että myös pienialaisten ja matalamman asteikon kohteiden hienovaraiset luonnonarvomutokset tulevat luotettavasti näkyviksi.

Taulukko 3. Luontotyyppikohteiden pinta-alat, ekologisen tilan arvot ja luonnonarvohehtaarit kohteittain. Valmiit lopputulokset saattavat poiketa pyöristyksen vuoksi kolmannessa desimaalissa, jos ne lasketaan suoraan taulukon pyöristetyistä arvoista

ID	Luontotyyppi	Ekologisen tilan arvo	Pinta-ala (ha)	Luonnonarvohehtaarit
1	Ruderaatit	0,633	0,323	0,205
2	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	0,636	0,532	0,338
Yht.			0,855	0,543

Johtopäätökset

Ohtolankatu 17 -selvitysalueelta tunnistettiin kaksi luonteeltaan erilaista luontotyyppiä eli ihmisen muokkaama ruderaatti sekä luonnonmukainen tuore keskikravinteinen lehto. Alueen kokonaispinta-ala on 0,855 hehtaaria, ja sille laskettu kokonaisluonnonarvo on 0,543 luonnonarvohehtaaria. Suurin osa tästä arvosta (0,338 luonnonarvohehtaaria) sijoittuu lehtoalueelle, joka kattaa selvitysalueesta yli puolet. Kohteet ovat ekologiselta laadultaan hyvin tasavahvoja, sillä ruderaatin ekologisen tilan arvo on 0,633 ja lehdon 0,636. Ruderaattialue koostuu kasvillisuuden osittain peittämästä tienpohjasta ja varastokentästä. Vaikka sen kasvillisuus on monilajista, alueella on runsaasti haitallisia vieraslajeja, kuten kanadankoiransilmää, komealupiinia ja valkokarhunköynnöstä. Lehtoalue on ekologisesti arvokkaampi, sillä se on luokiteltu vaarantuneeksi (VU) luontotyyppiä. Lehdon puuston rakenne on luonnontilaisen kaltainen, ja alueella kasvaa muutamia erittäin suuria ylispuita. Kohteen merkittävänä luonnonarvona on runsas lahopuun määrä, jota on luontaisesti syntynyt yli 10 m³/ha. Vaikka lehdon reunoilla ja kenttäkerroksessa näkyy merkkejä ihmisen toiminnasta ja puutarhakarkulaisista, aluskasvillisuutta vallitsevat selvästi tyypilliset ja elinvoimaiset lehtokasvit, kuten kielo ja valkovuokko.

Kohteille tehtyä luonnonarvohehtaareiden laskentaa voidaan jatkossa hyödyntää ekologisessa kompensaatiossa. Tulee kuitenkin huomioida, että luonnonarvohehtaarit on laskettu sille tilalle (2026) ja niille kuviorajauksille, jotka tässä raportissa on esitetty. Esimerkiksi muutokset maankäytössä ja puuston tilassa (ikäntyminen, tuulituhot yms.) voivat saada laskennan vanhentumaan huomattavankin nopeasti. Tällöin inventointi ja laskenta tulee tarvittaessa tehdä uudestaan.

Kirjallisuus

- Huhta, A.-P. 2022: Talvikasvio. Kuinka tunnistaa 175 talventörröttäjää. – Vastapaino, Tampere.
- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio. – Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 4. täysin uudistettu painos.
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. – Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus.
- Islander, P. & Ylikotila, T. 2016: Luonnonhoidon työohje. Niityt ja maisemapellot. – Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2016:7 / Arkkitehtuuriosasto.
- Jalkanen, J., Mahlio, O., Nieminen, E., Kassi, T., Luoma, E., Huttunen, J., Tuomisaari, J., Pursiainen, A., Halme, P., Ahlgren, H., Hannula, A., Kemppainen, M. & Lähde E. 2026: Rakennetun ympäristön luontotyypit ja niiden ekologisen tilan arviointi. – 2026.

- Jalkanen, J., Ahola, A., Mahlio, O. Lähde, E., Kassi, T. & Nieminen, E. 2026: Luontotyyppien ekologisen tilan arviointi luonnonarvohehtaarien määrittämisessä. – Versio 2.0 –2026.
- Kemppainen, R. 2017: Perinnemaisemien inventointiohje. – Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen raportteja 25 | 2017.
- Keskinen, H.-L., Raunio, A., Forss, S., Kartano, L., Karttunen, K., Kokko, A., Kontula, T., Koskela, K., Mäkelä, K., Pykälä, J., Rytteri, T. & Väänänen, M. 2024: Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje, luonnos 15.5.2024. – Suomen ympäristökeskus [<https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnon-monimuotoisuus/luontotyyppien-monimuotoisuus/luonnonsuojelulain-luontotyyppit>], viitattu 28.8.2026.
- Kontula, T. ja Raunio, A. (toim.) 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. Osa I ja Osa II. Suomen ympäristö 5/2018. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö.
- Maa- ja metsätalousministeriö 2012: Kansallinen vieraslajistrategia. Maa- ja metsätalousministeriö, Helsinki.
- Metsäkeskus 2025: Avoin metsä- ja luontotieto – Aineistot paikkatieto-ohjelmille. – [<https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto/aineistot-paikkatieto-ohjelmille>], viitattu 28.8.2026.
- Mäkelä, K. & Salo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. – Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47 | 2021
- Punntila, P. & Björklöf, K. 2020: Certi_12 Luontoselvitykset, versio 2.3 (31.3.2020). Ympäristönäyteenottajien sertifiointijärjestelmän Luontoselvitykset-erikoistumisalan pätevyysvaatimukset. [<https://www.syke.fi/download/noname/%7B5C362CC6-0FF4-4E81-9ADD-8D4A45703BE1%7D/133587>], viitattu 10.2.2022
- Tolonen, J., Leka, J., Yli-Heikkilä, K., Hämäläinen, L. & Halonen, L. 2019: Pienvesiopas. Pienvesien tunnistaminen ja lainsäädäntö. – Suomen ympäristökeskuksen raportteja 36 | 2019.
- Salminen, J. & Aalto, S. 2012: Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle (LAKU). Loppuraportti. – Uudenmaan liiton julkaisuja E 119–2012.
- Vieraslajiasetus 704/2019: Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2019 annettu Valtioneuvoston asetus vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta. [<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190704>]
- Vieraslajilaki 1709/2015: Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2015 annettu laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta. [<http://finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151709>]
- Äijälä, O., Koistinen, A., Sved, J., Vanhatalo, K. & Väisänen, P. (toim.) 2014: Metsänhoidon suositukset. – Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion julkaisuja.